

SECTION 8. METHODS OF TEACHING SOCIOLOGY

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-428-3-28>

THE ROLE OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN THE USE OF INTERACTIVE TEACHING METHODS: ON THE EXAMPLE OF THE DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE AND PUBLIC ADMINISTRATION OF SHEE «UZHNU»

РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ: НА ПРИКЛАДІ КАФЕДРИ ПОЛІТОЛОГІЇ І ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ДВНЗ «УЖНУ»

Basarab V. I.

*Doctor (Candidate) of Historical
Sciences (Ph.D.),
Associate Professor at the Department
of Political Science and Public
Administration*

Басараб В. І.

*кандидат історичних наук,
доцент кафедри політології
і державного управління*

Yovbak O. V.

*Postgraduate Student at the Department
of Political Science
and Public Administration
Uzhhorod National University
Uzhhorod, Ukraine*

Йовбак О. В.

*аспірант кафедри політології
і державного управління
Державний вищий навчальний
заклад «Ужгородський
національний університет»
м. Ужгород, Україна*

Світ цифрових технологій, у який ми входимо, – це новий логічний етап розвитку економічної, правової, соціально-політичної реальності. Цифровізація стає також найважливішим фактором удосконалення освітнього процесу будь-якої країни і взагалі є сучасним трендом розвитку. Бразильський педагог Пауло Фрейре вважає, що необхідно замінити «накопичувальну» освіту на освіту «проблемно-визначальну» [1].

Саме тому політичні та соціальні зміни, що відбуваються в Україні в процесі переходу до інформаційного суспільства, зумовлюють необхідність прискорення реформування системи освіти. Сучасні

інформаційні технології надали поштовх до модернізації освітньої діяльності, що сприяло появі нових педагогічних технологій, методів, форм і засобів навчання. Технології дистанційного навчання дають можливість долучатися до освітнього процесу незалежно від місця перебування викладачів та студентів. Особливо актуальним це стало в умовах воєнного часу, коли сотні тисяч учасників освітнього процесу змушені були кардинально змінити умови навчання, доступ до отримання знань.

Інтенсивне впровадження інформаційних і комунікаційних технологій в освіті призводить до формування викладачів нової генерації з інноваційним мисленням, новими підходами до навчання, які здатні постійно та швидко самостійно опановувати навчальний матеріал та ефективно доносити його до студентів. Застосування цифрових технологій в процесі викладання суспільно-політичних дисциплін дозволяє інтенсифікувати освітній процес, збільшити швидкість та якість сприйняття. Це дозволяє зробити процес навчання мобільним та індивідуальним. Для таких занять характерні адаптивність, керованість, інтерактивність, поєднання індивідуальної та групової роботи, часова необмеженість навчання [2].

Великою перевагою використання цифрових інструментів є відсутність необхідності у додатковому обладнанні. Здобувачеві для цього потрібен тільки смартфон із доступом до інтернету.

Основними характеристиками використання цифрових технологій є: доступність освіти для здобувача, незалежно від місця розташування, фізичних можливостей чи соціально-економічного статусу; сприяння кращому обміну інформацією з колегами, задіяними у відповідному фаховому напрямі; можливість співпраці викладача зі своїми студентами в режимі реального часу; легкий обмін освітніми ресурсами (аудіо-, відеофайлами) між викладачем та студентами.

На кафедрі політології і державного управління ДВНЗ «УжНУ» відповідно до вимог сьогодення активно використовуються цифрові інструменти в процесі викладання суспільно-політичних дисциплін. Це дозволяє інтегрувати в навчальний процес нарівні з традиційними методами, такими як лекційні та семінарські заняття, інтерактивні методи навчання, що дозволяє створити індивідуальні умови для досягнення успіху кожного студента.

Американські вчені у своїх дослідженнях довели, що під час лекції студент засвоює лише 5% почутого матеріалу, під час читання – 10%, роботи з відео-аудіоматеріалами – 20%, під час демонстрації – 30%,

під час дискусії – 50%, під час практики – 75%, а коли студент навчає інших чи одразу застосовує знання – 90% [3, с. 23].

Інтерактивні технології передбачають постійну взаємодію всіх суб'єктів навчального процесу, виключають домінування одного учасника над іншим та гарантують вільне висловлення і прийняття будь-якої думки. Тому студенти під час заняття з використанням інтерактивних технологій мають змогу навчитись, творчо мислити, порівнювати альтернативні думки, знаходити власні рішення [4].

Найпопулярніші інтерактивні методи, що використовуються при викладанні суспільно-політичних дисциплін, такі:

- відпрацювання навичок;
- робота в групах;
- інтерактивні презентації;
- дискусії;
- мозкові штурми;
- рольові ігри [5].

Найбільш уживаним інтерактивним методом, що використовується, є метод дискусії. Він дозволяє ефективно набувати теоретичних знань студентами та формувати у них незалежність поглядів та думок. Перед початком заняття викладачі ознайомлюють студентів із правилами дискусії, визначають тему та проблематику. У процесі обговорення висловлених позицій відбувається певне погодження наявних пропозицій та формування толерантного ставлення до альтернативних точок зору. Зазвичай, студенти активно беруть участь у дискусії та чаться формувати свою незалежну думку стосовно поставленої проблематики.

Важливим елементом у процесі викладання суспільно-політичних дисциплін є презентація. Цей метод дозволяє оцінити рівень сформованості комунікативних умінь студентів та спонукає їх до творчої діяльності, формуючи навички креативного мислення.

Особливо цікавим методом при викладанні суспільно-політичних дисциплін є метод рольової гри. Темі для рольових ігор зазвичай вибираються такі, які пов'язані з майбутньою професійною та науковою діяльністю: наприклад, проведення виборчих кампаній, діяльність в політичних партіях, робота в органах влади та місцевого самоврядування та інші. Тому використання рольових ігор, у яких студенти спілкуються в групах дозволяє зробити заняття більш різноманітним та дає можливість реалізувати комунікативні вміння та творчо розкрити потенційний професійний потенціал здобувача освіти. Це ще раз підкреслює, що інтерактивні методи навчання, в поєднанні

з цифровими технологіями забезпечують найбільший зв'язок між тематикою дисциплін, які вивчаються студентами, та майбутньою професійною діяльністю.

Отже, впровадження цифрових технологій у навчання стало невід'ємною частиною нашого життя – діджиталізація освіти неминуча. Але в той же час перед освітньою галуззю стоїть складне завдання – перейти на новий рівень освітнього процесу з активним використанням цифрових технологій для ефективної роботи в інформаційному просторі. Цифрова трансформація освіти відкриє ще ширші перспективи для підвищення інтересу студентів до навчання та підготовки майбутніх фахівців у галузі знань про суспільство і політику.

Література:

1. Фрейре П. Педагогіка пригноблених. Київ : 2003. 168 с.
2. Клименко Т. І., Коваленко А. В. Переваги використання цифрових технологій в освітньому процесі. *Державний Торгівельно-економічний університет, Міжвузівський семінар* Київ, 2023 С. 43–45.
3. Акімова Н. Діалог як метод інтерактивної взаємодії викладача та слухачів у процесі навчання. *Матеріали VIII Всеукраїнської науково-методичної конференції*. Харків : Видавництво ХДУХТ, 2010. С. 23–24.
4. Шумило І. Формування комунікативної компетентності студентів засобами інтерактивних технологій. *Молодий вчений*. 2016. № 12. С. 559–562.
5. Використання інтерактивних методів навчання / О. М. Ковальова, Н. А. Сафаргаліна-Корнілова, Н. М. Герасимчук, О. А. Кочубей. 2016. URL: <http://www.refs.in.ua/m-kochubej-o-a-vikoristannya-interaktivnih-metodiv-navchannya.html>